

Forordn. 5te Juni 1825. Saadanne Mangler, som ere paapegede af den ærede Taler, kan man jo næsten finde i enhver Paragraph af enhver Lov; man kunde ogsaa paavise en saadan Mangel ved det Forslag, som er stillet under Nr. 3. Man kunde nemlig sige, der staar „til Føde for egne Creature“, altsaa maatte en Mand, hvis han havde nogle Creature paa Stald for en anden Mand, heller ikke føde dem. Disse Mangler troer jeg imidlertid ikke ville vise sig at være af nogen praktisk Betydning.

Schytte: Forinden jeg gaaer videre ind paa Sagens Realitet, maa jeg udtale min Besklagelse over, at den ærede 1ste Rigsdagsmand for 7de Kreds (Simony) har misforstaaet min Uttring i Anledning af hans Foredrag i den Grad, at han har troet det nødvendigt at udtale sig derimod. Jeg er i det Hele fuldkommen forvisset om, at han altid har fulgt sin Overbeviisning, saavel tidligere, forsaavidt han har havt Andeel i Lovforslagets Udarbejdelse, som nu under dets Behandling i Thinget; men deraf følger ogsaa, at, naar man har en fast Overbeviisning, saa bør man som Mand af Charakter blive ved den, og, da hans her i Thinget udtalte Mening stemmer med Regjeringens Ansuelse, er det naturligt, at han forsvare den. Men jeg er ingenlunde enig i de Ansuelser, som ere udtalte i Motiverne, tværtimod har jeg forhen under Sagens Behandling ytret en aldeles modsat Mening. Og for at blive ved Lovforslagets Motiver, hvad er der da med Hensyn til de foreliggende Vædringsforslag, hvorefter Møllebruget skal kunne sættes i Forbindelse med andre Næringsveie, anført deri? Hverken Mere eller Mindre, end at „man har troet, at der, uden at man derved traadte det Hensyn, som bør tages til de nuværende Mølleleeres Lary, for nær, strax kunde tilstaaes Enhver Frihed til at opføre Møller til Formaling af Korn til Brug i egen Hussholdning og til egen Næringsdrift.“ Der er ikke anført Nogetsomhelst til Begrundelse for, at dette ikke skulde være til Skade for Møllerne; det er fremsført som en aldeles blot og bar Mening. Ligesom jeg nu troer, at der under Sagens forrige Behand-

ling er fremsført saa vægtige Grunde for, at det ikke alene er aldeles mod Møllernes Lary, men at det meget mere baade vil virke ødelæggende for dem og hindre dem i at iværksætte de fornødne Forbedringer ved deres Værker, dersom Vædringsforslaget gaaer igjennem, saaledes haaber jeg ogsaa, at det ærede Thing, naar det ikke vil tage Hensyn til, hvad det kan gjøre, men derimod til, hvad det bør gjøre, vil anerkjende dette. Den høitærede Minister har ytret, at Vædringsforslaget vil paa den ene Side afhjælpe den Uret, som vil stee paa Landet, og paa den anden Side den Uret, som kunde stee i Kjøbstæderne. Med Hensyn til Landet, skal jeg henholde mig til de Bemærkninger, som den ærede Ordfører gjorde angaaende de Mangler, som Forslaget laborerer af; men med Hensyn til Kjøbstæderne maa jeg modsige den ærede Ministers Uttring; thi, naar det maaskee afvender hvad han kalder Uretten paa den ene Side for de Næringsdrivende, gjør man derimod megen Uret mod Møllerne, og jeg veed ikke, om man kan forsvare at afvenre, hvad man kalder Uret, men som i Virkeligheden kun er at opsætte Udøvelsen af en i og for sig usskelig Frihed i nogen Tid, med at gjøre en anden større Uret. Den høitærede Minister bemærkede, at de Næringsdrivende i Kjøbstæderne ere i Besiddelse af en saadan Ret. Ja vist ere de paa en Maade i Besiddelse af en saadan Ret, idet de nemlig, som Forholdene nu ere, kunne erholde den ved Bevillinger, og jeg har under Sagen erkjendt, at der laa noget Trykkende i, at man ikke strax kunde gaae ind paa at give en Frihed, som der ikke vilde være tilstrækkelig Grund til under andre Omstændigheder at modsætte sig, naar der ikke bestod et i Retfærdighed og Billighed begrundet Forhold, der gjorde mig det til en Samvittighedspligt af yderste Kræfter at sætte mig derimod. Men, hvad vil det sige, at de Næringsdrivende have en saadan Ret? Det kan være fordeelagtigt for dem, det er ganske vist; det kan for Exempel være fordeelagtigt for en Brandeviinsbrænder, Bager, Brygger, Stivelsesfabrikant, kort, hvilkensomhelst Næringsdrivende, med sin Næringsdrift at forbinde Møllebruget; men det vil i alt Fald for de nuværende Brandeviinsbrændere være